

De Bijbel

(uitbreiding)

Orthodoxe godsdienst

Naam:

Deze lesbundel werd ontwikkeld door Tatiana Atourina en Maria Chrysochoidou, leerkrachten orthodoxe godsdienst in het lager onderwijs in Vlaanderen. Vormgeving en tekstcorrectie werden verzorgd door Marc Goris.

De afbeeldingen van iconen werden opgenomen voor didactische doeleinden. Sommige illustraties werden gedownload onder de *Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International license* van www.freebibleimages.com van de volgende bijdragers: Jim Padgett (Sweet Publishing).

De video die in deze lesbundel gebruikt wordt, werd gemaakt door www.deverkenners.info.

Deze lesbundel kan vrij worden gebruikt en gedownload via www.orthodoxelessen.be. Het is niet toegestaan teksten en oefeningen uit deze lesbundel te wijzigen of buiten de context van deze lesbundel te gebruiken, kopiëren of vermenigvuldigen.

De Bijbel: een boekenkast vol

“Bijbel” komt van het Griekse woord “Biblos” en dat betekent: boek. Men noemt de Bijbel ook “het Woord van God” want de schrijvers waren door God geïnspireerde mensen.

De Bijbel bestaat uit meerdere boeken en is verdeeld in twee delen, het Oude Testament en het Nieuwe Testament. Het woord “Testament” verwijst naar het verbond tussen God en de mens. Het Oude Testament gaat over de belofte van God dat de Verlosser van de mensheid zou komen. Het verhaalt de geschiedenis van een periode van ongeveer 4000 jaar.

Het Nieuwe Testament gaat over de Verlosser, Jezus Christus, die is gekomen op aarde en vertelt de geschiedenis van een periode van ongeveer 100 jaar.

Elk bijbelboek is verdeeld in hoofdstukken, die allemaal een nummer hebben. Elk hoofdstuk bestaat uit een aantal verzen. Ook die hebben een nummer gekregen. De tekst die je moet zoeken wordt meestal heel kort aangegeven. Zo wordt bijvoorbeeld het boek Genesis, hoofdstuk 1, vers 27 zo aangegeven: Genesis 1, 27.

In de Bijbel worden heel veel plaatsen vermeld. We gaan op zoek naar 10 plaatsnamen in 10 Bijbelteksten. Zoek de teksten op en noteer de namen van de mensen die erin vermeld worden. De eerste letter van de naam is al gegeven.

Jeremia 1:1	A.....
Genesis 11:9	B.....
Handelingen 23:23	C.....
Lucas 24:13	E.....
Mattheus 14,34	G.....
Jozua 6:1	J.....
Marcus 9:33	K.....
1 Samuel 1:1	R.....
Exodus 19:1	S.....
Johannes 6:1	T.....

De Bijbel is het geschreven Woord van God.

In het **Oude Testament** zien we de schepping en de openbaring van de Heilige Drie-Eenheid aan Adam en Eva en daarna aan de Patriarchen. Wij zien ook de vorming van het volk van Israël, zodat de Zoon van God op aarde als mens zou kunnen komen.

In het **Nieuwe Testament** zien we de Zoon van God als Jezus Christus. Hij toont de liefde van God aan de mensen en door Zijn dood en Verrijzenis verslaat Hij de duivel en de dood. Hij herstelt de relatie tussen mens en God en opent opnieuw het Paradijs.

Kruis aan: OT (Oude Testament) en NT (Nieuwe Testament)

	OT	NT
De openbaring van de Heilige Drie-Eenheid aan Adam en Eva	☐	☐
De belofte van God dat de Verlosser van de mensheid zou komen	☐	☐
Verhaalt een periode van ongeveer 100 jaar	☐	☐
Verhaalt een periode van ongeveer 4000 jaar	☐	☐
De vorming van het volk van Israël	☐	☐
Christus herstelt de relatie tussen mens en God	☐	☐
Met Zijn dood en verrijzenis verslaat Christus de duivel en de dood	☐	☐

Hoe wordt de Bijbel ook wel genoemd?

- ☐ het Boek
- ☐ het Woord van God
- ☐ het Oude Testament
- ☐ het Boek en Het Woord van God

Hoeveel delen heeft de Bijbel?

- ☐ één deel
- ☐ twee delen
- ☐ drie delen
- ☐ vier delen

Wat betekent het woord “Testament” in het Oude en Nieuwe Testament?

- ☐ verhaal
- ☐ boek
- ☐ verbond
- ☐ geschiedenis

Wat is het onderwerp van het Oude Testament?

- ☐ de belofte over de verlosser
- ☐ het leven van Jezus Christus
- ☐ de schepping van de wereld
- ☐ de geschiedenis van het christendom

Hoe lang beslaat de geschiedenis in het Oude Testament ongeveer?

- ☐ 100 jaar
- ☐ 1000 jaar
- ☐ 2000 jaar
- ☐ 4000 jaar

Hoe lang beslaat de geschiedenis in het Nieuwe Testament ongeveer?

- ☐ 50 jaar
- ☐ 100 jaar
- ☐ 200 jaar
- ☐ 300 jaar

Vul de juiste woorden in om de zinnen compleet te maken.

De Bijbel is verdeeld in het en het Nieuwe

Elk Bijbelboek is verdeeld in, die allemaal een nummer hebben.

In het Nieuwe Testament zien we de Zoon van God als Christus.

Door Zijn dood en Verrijzenis verslaat Jezus Christus de en de dood.

Kleur de zinnen die juist zijn in het groen. Kleur de zinnen die fout zijn in het rood.

De schrijvers van de Bijbel waren door God geïnspireerde mensen.

Het Oude Testament gaat over de komst van Jezus Christus op aarde.

Het Nieuwe Testament verhaalt over een periode van ongeveer 4000 jaar.

In het Oude Testament zien we de vorming van het volk van Israël.

Het Nieuwe Testament toont de schepping en de openbaring van de Heilige Drie-Eenheid.

-ur

-j

-r

m=g

g=ch
o=ev

h=w
n=d

m=v

h=g
-n

.

.....
.....

Zo kwam het Oude Testament tot stand

Voor de Bijbelteksten in het Oude Testament geschreven werden, waren ze mondelinge tradities. Deze verhalen werden van generatie op generatie doorgegeven, van mannen op vrouwen, in allerlei omgevingen zoals in tenten in de woestijn, in eenvoudige huizen en in paleizen. Ze werden verteld in vreugde en verdriet, in het geheim en openbaar, maar altijd met de overtuiging dat God een centrale rol speelt in het leven van mensen.

Deze verhalen werden op verschillende manieren overgeleverd: in korte anekdotes, in citaten en in gedichten. Op deze manier werden ze diep in het geheugen van mensen gegrift en voor iedereen begrijpelijk.

In Israël werden deze verhalen voornamelijk opgeschreven op papyrus of perkament. Papyrus werd gemaakt van rietstengels, terwijl perkament van dierenhuiden afkomstig was. In de tijd van koning David werden aan het hof schrijvers aangesteld om alle daden, gebeurtenissen en veldslagen op te schrijven. Deze kronieken werden later samengebracht tot boekrollen, die bestonden uit aan elkaar genaaide of gelijmde vellen papyrus of perkament. Zo'n strook was soms wel 10 meter lang en 30 cm breed. Elk uiteinde werd om een houten stok gewonden.

De vroege christenen kwamen op het idee om meerdere vellen papyrus of perkament aan elkaar te hechten tot een codex, waardoor het gemakkelijker was om te dragen en te lezen. Deze codices werden de voorlopers van het moderne boek.

In de 4de en 5de eeuw werden op kerkvergaderingen lijsten aanvaard van de canonieke boeken van zowel het Oude als het Nieuwe Testament. De definitieve lijst werd vastgelegd tijdens het concilie van Chalcedon in 451 na Christus, waar werd besloten welke boeken tot de christelijke Bijbel behoorden. Zo ontstond de canon van de Bijbel.

centrale rol	een kort verhaal van een gebeurtenis die echt heeft plaats gevonden
anekdote	aan elkaar gekleefde vellen papyrus of perkament dat aan beide uiteinden op een houten stok wordt gerold.
boekrol	een belangrijke plaats in het midden van alles wat er gebeurt
codex	een vergadering van bisschoppen en patriarchen uit de hele orthodoxe wereld waarin beslissingen worden genomen over het orthodoxe geloof
canon	vellen papyrus of perkament die aan een zijde aan elkaar worden bevestigd zoals in een modern boek. Let op: het meervoud is codices!
concilie	een officieel goedgekeurde lijst van teksten, afbeeldingen of gebeurtenissen

Hoe werden de verhalen van het Oude Testament oorspronkelijk doorgegeven?

- ☐ geschreven op perkament
- ☐ mondelinge tradities
- ☐ gegraveerd in stenen tabletten
- ☐ gebeeldhouwd in tempelwanden

Waarop werden de verhalen in Israël opgeschreven?

- ☐ stenen
- ☐ kleitabletten
- ☐ goud en zilver
- ☐ papyrus en perkament

Hoe noemt men een verzameling van papyrusvellen zoals een modern boek?

- ☐ boekrol
- ☐ kleitablet
- ☐ codex
- ☐ tempelinscriptie

Wie werd tijdens de regering van koning David aangesteld om de kronieken van koningen en gebeurtenissen op te tekenen?

- ☐ tempelwachters
- ☐ hofdichters
- ☐ hofschrijvers
- ☐ priesters

Welk concilie legde de definitieve lijst vast van de canonieke boeken van de Bijbel?

- ☐ concilie van Nicea
- ☐ concilie van Trente
- ☐ concilie van Chalcedon
- ☐ concilie van Jeruzalem

Knutsel zelf je eigen boekrol

Benodigdheden:

- 4 stroken van het verhaal van David en Goliath (achteraan in deze lesbundel)
- twee stokjes met een diameter van ongeveer een centimeter en een lengte tussen 10 en 15 cm.
- lijm en plakband

Zo ga je te werk:

- Knip de vier stroken uit en kleef ze in de juiste volgorde aan elkaar.
- Kleef met plakband elk uiteinde van de strook aan een stokje.
- Rol de beide stokjes nu op naar elkaar toe.
- Door de twee stokjes nu in dezelfde richting te draaien kan je heen en weer gaan in het verhaal. Kan jij aan de hand van je boekrol het verhaal van David en Goliath navertellen?

In het begin schreef men op papyrus en perkament met een zogenaamde schrijfbriet. Later werden veren gebruikt, vooral de wereldberoemde ganzenveren. Inkt werd gemaakt uit een oplossing van roet en Arabische gom, of een galnotenextract. Sommige inktsoorten werden gemaakt op basis van metaal.

Oorspronkelijk werden de meeste Bijbelboeken geschreven in het Hebreeuws en het Aramees.

In de 3de eeuw voor Christus zijn de Hebreeuwse Bijbelboeken vertaald naar het Grieks, de internationale taal van die tijd. De vertalers van dienst waren 72 joden die tweetalig waren. Daarom wordt die vertaling de Septuagint genoemd, want septua betekent zeventig.

Marcus, Lucas en Johannes schreven hun Evangelie in het Grieks. Mattheus, die een jood was, heeft zijn Evangelie in het Aramees geschreven.

Hebreeuws schrift

Aramees schrift

Kleur de zinnen die juist zijn in het groen. Kleur de zinnen die fout zijn in het rood.

Om te schrijven werden oorspronkelijk vooral eendenveren gebruikt.

Sommige inktsoorten werden gemaakt op basis van metaal.

De oorspronkelijke talen van de Bijbel waren Hebreeuws en Latijn.

De teksten van de Bijbel werden in het Grieks vertaald in de 3de eeuw na Christus.

De Septuagint is een vertaling van de Bijbel door 72 tweetalige joden.

Mattheus was de enige Evangelist die zijn Evangelie in het Aramees schreef.

schrijfriet

hars dat uit acaciabomen wordt gehaald.

Arabische gom

taal van de joden

Hebreeuws

taal die Mattheus gebruikte om zijn evangelie te schrijven

Aramees

pen die uit rietstengels werd gemaakt

Septuagint

vertaling van de Hebreeuwse bijbelboeken naar het Grieks

De oorspronkelijke Septuagint is helaas verloren gegaan, maar het werd erg vaak gekopieerd. Hier zie je een uittreksel uit het boek Leviticus van een kopie uit de 2de eeuw na Christus van de Septuagint.

De manuscripten van de Dode Zee

Bekijk de video op <https://www.orthodoxelessen.be> en beantwoord de vragen.

Wat vond de herder Mohammed in Qumran in 1947?

.....

Wat zat er in de kruiken?

.....

Hoe kwam het dat de handschriften nog goed leesbaar waren na 2000 jaar?

.....

Waarom wilden de Essenen zo ver mogelijk van de bewoonde wereld wonen?

.....

Wat is een scriptorium?

.....

Waarom verstopten de Essenen de boekrollen in een grot?

.....

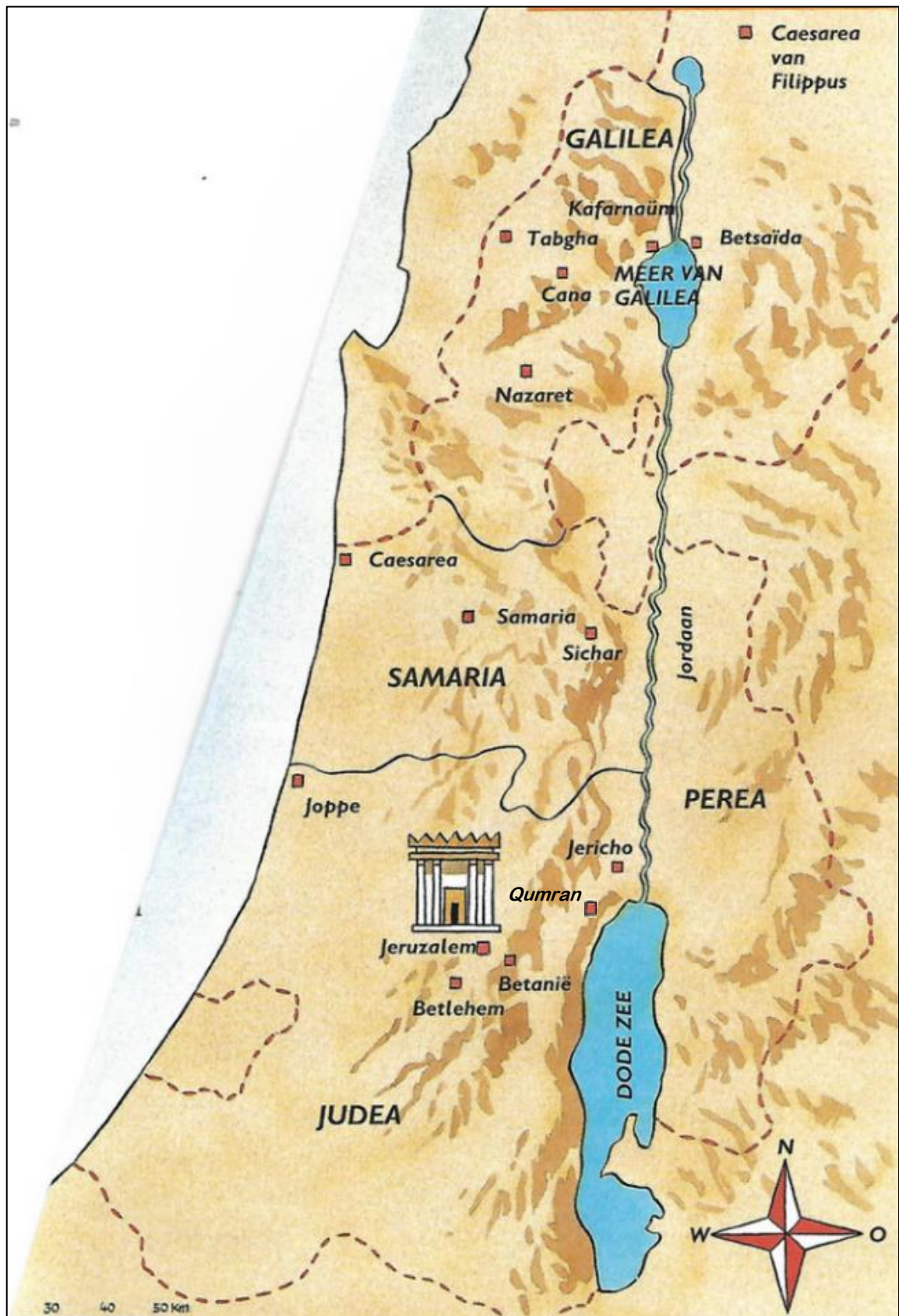
Wie waren de Essenen?

In de 2de eeuw voor Christus leefde in Palestina een groep mensen die Essenen werden genoemd. De Essenen wilden graag een goed en zuiver leven leiden en vonden de joden in Jeruzalem verdorven. Daarom verhuisden ze naar Qumran, een rustige plek in de woestijn, weg van de drukte van de steden en vlakbij de Dode Zee, een groot en erg zout meer.

De Essenen gedroegen zich anders dan andere joden. Ze droegen altijd witte kleren en noemden zichzelf "kinderen van het licht", omdat ze altijd goed en vriendelijk waren voor anderen. Ze deelden alles wat ze hadden. Er was dus geen verschil tussen arm en rijk. Ze hadden ook een groot hart voor weeskinderen: in plaats van zelf kinderen te krijgen, namen ze kinderen zonder ouders in hun gezinnen op.

De Essenen hadden een hekel aan oneerlijkheid en bedrog. Ze wilden dat iedereen eerlijk was en elkaar hielp. Ze waren tegen diefstal en wilden geen ruzie of oorlog. Ze wilden gewoon in vrede leven en goed voor elkaar zijn. De Essenen werkten als boeren en als pottenbakkers. Ze hielden bijen en zorgden voor schapen en geiten. Sommigen waren zelfs dokters en hielpen mensen beter te worden.

De Heilige Schriften waren enorm kostbaar voor de Essenen, omdat ze handgeschreven kopieën waren van de boeken van de profeten, zoals Mozes.

Omcirkel Qumran op de kaart. Je weet dat je moet zoeken in de buurt van de Dode Zee.

In welke eeuw leefden de Essenen?

- ☐ 1ste eeuw voor Christus
- ☐ 2de eeuw voor Christus
- ☐ 3de eeuw voor Christus
- ☐ 4de eeuw voor Christus

Waar woonden de Essenen?

- ☐ bij de Rode Zee
- ☐ bij de Dode Zee
- ☐ Bij het Meer van Galilea
- ☐ Bij de Middellandse Zee

Waar verhuisden de Essenen naartoe om een rustiger leven te leiden?

- ☐ Jeruzalem
- ☐ Bethlehem
- ☐ Jericho
- ☐ Qumran

Hoe noemden de Essenen zichzelf?

- ☐ Kinderen van de Zon
- ☐ Kinderen van het Licht
- ☐ Kinderen van de Maan
- ☐ Kinderen van de Sterren

Welke vorm van gelijkheid streefden de Essenen na?

- ☐ Er was geen verschil tussen mannen en vrouwen.
- ☐ Er was geen verschil tussen kinderen en volwassenen.
- ☐ Er was geen verschil tussen priesters en leken.
- ☐ Er was geen verschil tussen armen en rijken.

De joden komen in opstand

In 66 na Christus kwamen de joden van Judea in opstand tegen de Romeinen, die Judea bezetten. De Essenen begrepen dat de Romeinen wraak zouden nemen op de opstandelingen. Hoewel ze zelf niet deelnamen aan de opstand, beseften ze dat hun gemeenschap ook in gevaar was omdat ze joden waren.

Daarom besloten ze om hun kostbare Heilige Schriften snel te verstoppen. Ze wikkelden de boekrollen in linnen en legden ze in aarden kruiken, diep verborgen op geheime plaatsen in de elf verschillende grotten van Qumran.

Dat deden ze maar net op tijd, want korte tijd later viel het Romeinse leger Qumran aan en maakte alle gebouwen met de grond gelijk. Dat weten we omdat bij opgravingen Romeinse pijlpunten gevonden werden in de ruïnes. We weten niet of alle Essenen werden gedood of dat sommigen ontsnapten.

opstand

een soort van doek dat gemaakt wordt van planten, meestal vlas

linnen

gewapend verzet van mensen die onderdrukt worden tegenover de mensen die hen verdrukken

ruïnes

puinhopen die overblijven van een gebouw nadat het verwoest is of afgebrokkeld door de tijd

De ruïnes van Qumran zijn een historische plaats die je nu nog altijd als toerist kan gaan bezoeken.

In welk jaar kwamen de Joden van Judea in opstand tegen de Romeinen?

- ☐ 50 na Christus
- ☐ 66 na Christus
- ☐ 100 na Christus
- ☐ 166 na Christus

Waarom besloten de Essenen hun kostbare Heilige Schriften te verstoppen?

- ☐ omdat ze niet meer in de Schriften geloofden
- ☐ om te voorkomen dat andere Joodse sekten ze zouden stelen
- ☐ Uit angst dat de Romeinen ze zouden vernietigen
- ☐ Om Gods bescherming tegen de Romeinen te vragen

Hoe verstopten de Essenen hun Heilige Schriften?

- ☐ In metalen kisten begraven in de woestijn
- ☐ In de kelders van hun huizen
- ☐ In waterdichte kruiken op de bodem van de Dode Zee
- ☐ in aarden kruiken, diep verborgen in grotten van Qumran

Wat gebeurde er met Qumran nadat de Romeinen arriveerden?

- ☐ Het werd een welvarende stad
- ☐ Het werd een centrum voor Romeinse cultuur
- ☐ Het werd vernietigd door het Romeinse leger
- ☐ De Romeinen lieten Qumran gewoon met rust

Hoe weten we zeker dat Qumran was aangevallen door het Romeinse leger?

- ☐ Er werden bij opgravingen Romeinse pijlpunt gevonden.
- ☐ Het werd vermeld door de geschiedschrijvers van de Romeinse keizer.
- ☐ Er werden Romeinse munten gevonden in Qumran.
- ☐ Het wordt vermeld in de Bijbel.

Wat gebeurde er met de Essenen na de aanval van de Romeinen?

- ☐ Ze werden gevangen genomen en als slaaf door de Romeinen verkocht.
- ☐ Ze werden allemaal gedood.
- ☐ De meesten werden gedood, maar sommigen konden ontsnappen.
- ☐ Dat weten we niet.

De betekenis van de boekrollen

In het jaar 1947 waren drie bedoeïenherders, Muhammed, Juma en Halil, zoals gewoonlijk aan het passen op hun kudde geiten. Plotseling was één geit verdwenen in een grot. Een van de herders gooide stenen in de grot om te proberen het dier uit de grot te drijven, toen hij plotseling een gerinkel hoorde. Nieuwsgierig ging de man kijken en tot zijn verbazing ontdekte hij in de donkere grot aarden kruiken met boekrollen er in. De herders wisten niet wat voor boekrollen dat waren.

Deze ontdekking was van enorm grote waarde voor de archeologen van de 20e eeuw. De herders hadden namelijk de 2000 jaar oude rollen van de Essenen gevonden. Dat zijn de oudste Bijbelse teksten die ooit zijn teruggevonden. Ze werden geschreven tussen de 3de eeuw voor Christus en de 1ste eeuw na Christus. Sommige boekrollen waren versleten, maar enkele andere waren heel goed bewaard gebleven dankzij het warme en droge klimaat van de woestijn. De boekrollen werden gemaakt van perkament en soms van papyrus. Eentje werd zelfs op koper geschreven. De boekrollen van Qumran waren geschreven in oude Joodse talen: Aramees en Hebreeuws. Ze zijn nu het best bekend als de manuscripten van de Dode Zee of de Dode Zee-rollen.

In totaal werden meer dan 900 rollen in 11 verschillende grotten gevonden.

De vondst van de boekrollen is ook van enorm belang voor christenen. De vergelijking van de teksten van de gevonden boekrollen met de moderne teksten van de Bijbel heeft aangetoond dat de teksten identiek waren, ook al waren ze met een verschil van bijna 2000 jaar geschreven. Dat bewijst de waarheid van de Bijbelse teksten die we nog steeds gebruiken om het Woord van God te bestuderen. Het toont aan dat wat we nu in de Bijbel lezen, vele eeuwen geleden precies op die manier werd opgeschreven.

bedoeïenen	precies hetzelfde, zonder enig verschil
archeoloog	een volk van rondtrekkende herders in het midden-oosten en Noord-Afrika
manuscript	een geschiedkundige die opgravingen doet op historische plaatsen om meer over die plaats te weten te komen
identiek	een met de hand geschreven tekst of document

In welk jaar werden de Dode Zee-rollen ontdekt?

- ☐ 1927
- ☐ 1947
- ☐ 1967
- ☐ 1987

Wat vonden de herders in de grot?

- ☐ goudschatten
- ☐ Oude munten
- ☐ Boekrollen
- ☐ Oude wapens

Waarom waren archeologen zo enthousiast over de vondst van de boekrollen?

- ☐ Het zijn de oudste bijbelse teksten die ooit gevonden werden.
- ☐ Het bewees dat de Essenen daar echt hadden gewoond.
- ☐ Het bewees dat de Essenen konden lezen en schrijven.
- ☐ Het bewees dat de Essenen echt bestaan hebben.

Uit welke materialen waren de boekrollen gemaakt?

- ☐ Papier, zijde, en katoen
- ☐ Klei, steen, en hout
- ☐ Zilver, goud, en brons
- ☐ Perkament, papyrus, en koper

In welke talen waren de boekrollen geschreven?

- ☐ Grieks en Latijn
- ☐ Arabisch en Perzisch
- ☐ Aramees en Hebreeuws
- ☐ Engels en Frans

Hoeveel boekrollen werden er in de grotten van Qumran gevonden?

- ☐ 11
- ☐ meer dan 900
- ☐ 1947
- ☐ ongeveer 2000

Waarom is de vondst van de boekrollen in Qumran erg belangrijk voor christenen?

- ☐ Ze bewijzen dat Jezus echt bestaan heeft.
- ☐ Ze bevatten alle boeken van het Nieuwe Testament.
- ☐ Ze tonen aan dat de teksten in onze huidige Bijbel betrouwbaar zijn.
- ☐ Het geeft christenen de kans om de boekrollen te vereren.

Kleur de zinnen die juist zijn in het groen. Zinnen die niet juist zijn kleur je rood.

De Essenen noemden zich "Kinderen van het licht" omdat ze geloofden dat de zoon God was.

Bij de Essenen was er geen onderscheid tussen arm en rijk.

In 66 na Christus kwamen de Essenen in opstand tegen de Romeinen.

De Essenen verstopten hun Heilige Schriften om te verhinderen dat de Romeinen ze zouden vernietigen.

De boekrollen werden in de grotten gevonden door de Essenen in 1947.

De boekrollen werden geschreven tussen de 1ste en de 3de eeuw na Christus.

De boekrollen waren geschreven in oude joodse talen: Aramees en Hebreeuws.

De boekrollen tonen aan dat de Bijbel zoals we die nu kennen, betrouwbaar is.

Vul de ontbrekende woorden in:

In het 2de eeuw voor Christus wilden de een goed en zuiver leven leiden en vonden de joden in Jeruzalem Daarom verhuisden ze naar , een rustige plek in de woestijn, weg van de drukte van de steden en vlakbij de , een groot en erg zout meer.

In 66 na Christus kwamen de joden van Judea in opstand tegen de , die Judea bezetten. De Essenen begrepen dat de Romeinen wraak zouden nemen op de Joden. Daarom besloten ze om hun kostbare Heilige Schriften snel te verstoppert. Ze wikkelden de boekrollen in en legden ze in aarden kruiken, diep verborgen op geheime plaatsen in de elf verschillende van Qumran.

In het jaar 1947 ontdekten drie per toeval enkele aarden kruiken met er in. De herders wisten niet wat voor boekrollen dat waren, maar ontdekten dat het de oude boekrollen van de Essenen waren. Dat zijn de Bijbelse teksten die ooit zijn teruggevonden. Sommige boekrollen waren versleten, maar enkele andere waren heel goed bewaard gebleven dankzij het warme en droge klimaat van de De boekrollen werden gemaakt van perkament en soms van papyrus. Eentje werd zelfs op geschreven. De boekrollen van Qumran waren geschreven in oude Joodse talen: en

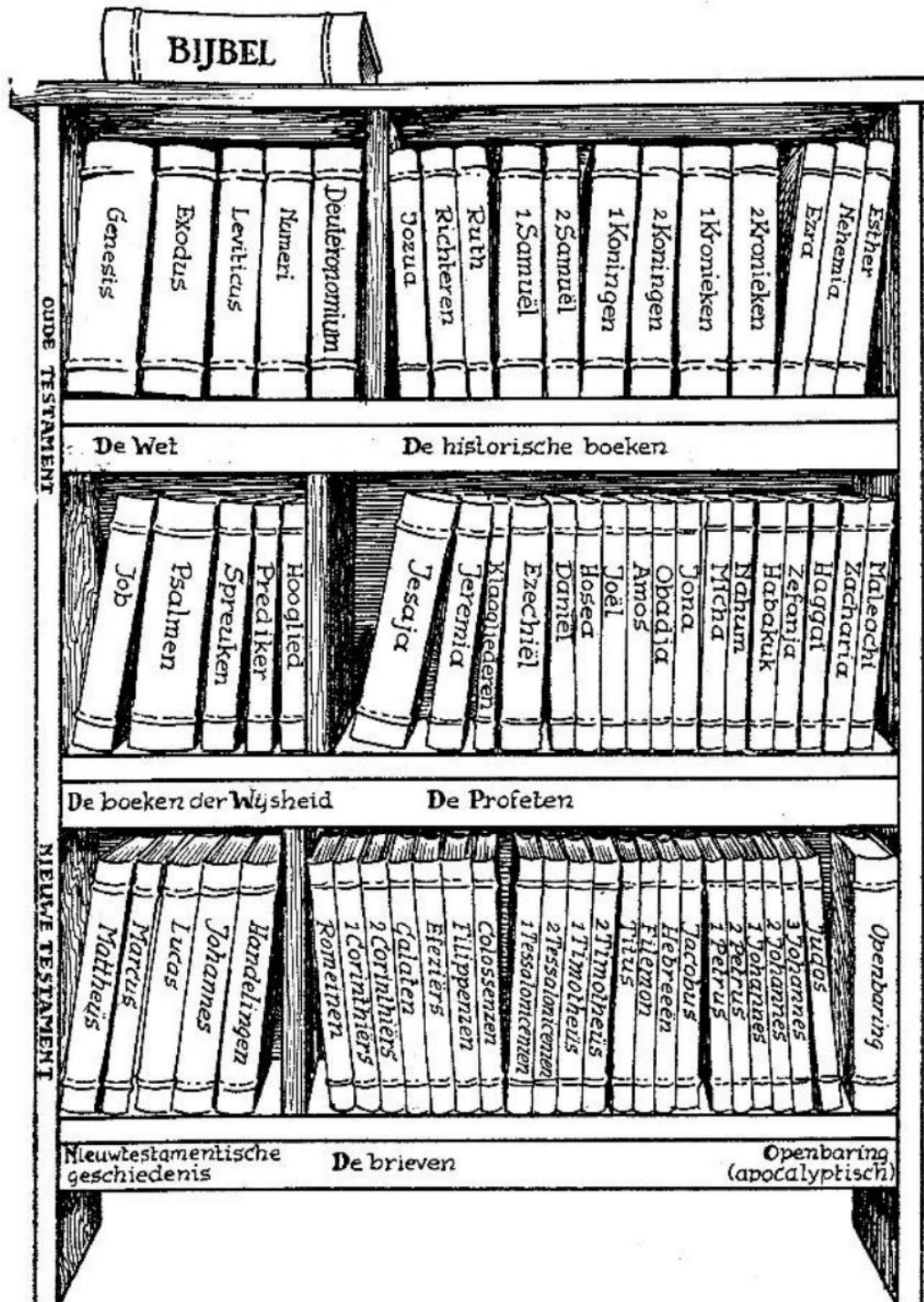
De vondst van de boekrollen is ook van enorm belang voor christenen. Ze tonen aan dat wat we nu in de lezen, vele eeuwen geleden precies op die manier werd opgeschreven.

De boeken van het Oude Testament

Tel de boeken van het Oude Testament in de boekenkast. Dat zijn er Ze worden in vier categorieën verdeeld:

- Kleur de boeken van **de Wet** in het geel
- Kleur de **historische boeken** in het groen
- Kleur de **boeken der wijsheid** in het blauw
- Kleur de boeken van de **profeten** in het rood

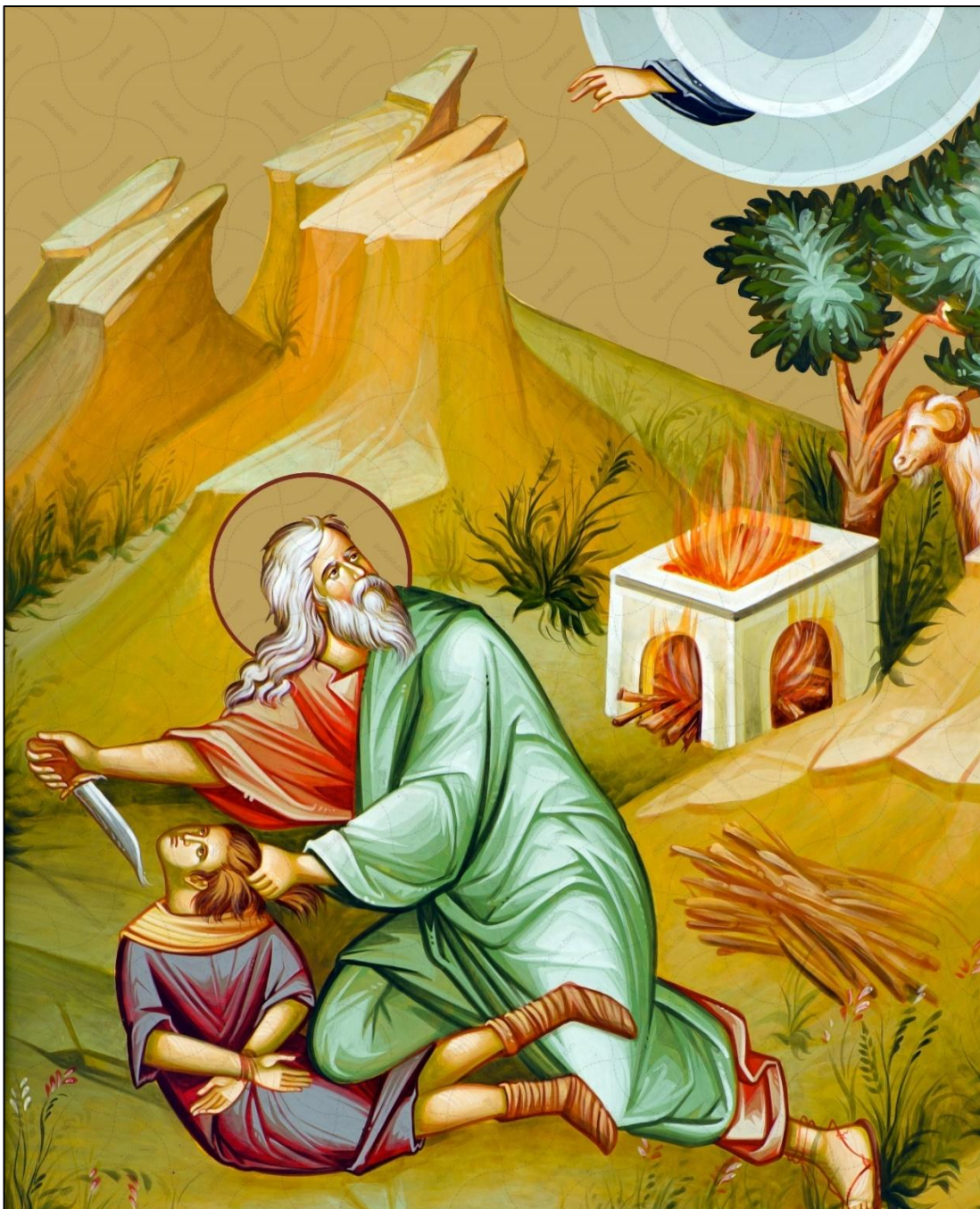

In dit hoofdstuk besteden we aandacht aan enkele verhalen uit het Oude Testament die hun vervulling vinden in het Nieuwe Testament. Deze verhalen worden gezien als openbaring van de Heilige Drie-Eenheid en voorafschaduwingen of voorafbeeldingen van gebeurtenissen, personen en ideeën die hun volledige vervulling vinden in Jezus Christus en Zijn werk in het Nieuwe Testament.

Het offer van Isaak

Zoek het verhaal van het offer van Isaak op in je Bijbel: Genesis 22, 1-13. Lees het verhaal. Vertel het verhaal daarna na aan de hand van het icoon.

God vroeg aan Abraham om zijn zoon Isaak te offeren om te zien of Abraham echt van Hem hield, meer dan van zijn zoon. Abraham deed wat God vroeg. Hij nam Isaak mee naar een berg en was klaar om hem te offeren. Maar vlak voordat Abraham dit deed, stopte de Aartsengel Michael hem en gaf hem een ram om te offeren in plaats van Isaak. Hierdoor liet Abraham zien dat hij echt het meest van God hield en dat Hij Zijn wil volgt.

In het **Nieuwe Testament** lezen we dat Jezus, de Zoon van God, aan de Joden wordt overgeleverd om aan het kruis te worden gehangen. Hij wordt gezien als het Lam dat wordt geofferd aan God de Vader. Net zoals Abraham gehoorzaam was aan God, gehoorzaamt Jezus volledig aan Zijn Vader en doet Hij precies wat God wil.

Aan wie vroeg God om zijn zoon Isaak te offeren?

- ☐ Mozes
- ☐ Abraham
- ☐ Jakob

Hoe stopte God Abraham van het offeren van Isaak?

- ☐ door Abraham vanuit de hemel toe te spreken
- ☐ door te spreken door een ram
- ☐ door een engel te sturen

Met welk offerdier wordt Jezus aan het kruis vergeleken?

- ☐ een ram
- ☐ een lam
- ☐ een koe

Wat doet Jezus als God Hem vraagt om zijn leven op te offeren?

- ☐ Hij verstopt zich voor God.
- ☐ Hij vlucht weg voor God.
- ☐ Hij gehoorzaamt aan de wil van God.

Jesaja voorspelt de komst van de Messias

Jesaja is een van de grootste profeten van Israël en leefde 800 v. Christus. Hij maakte veel profetieën over de komst van een Messias die zou lijden en sterven voor de zonden van de mensheid.

Die profetieën worden vervuld in Jezus Christus.

profetie

naam die aan Jezus wordt gegeven omdat Hij de Verlosser van de mensen is. Het woord betekent “gezalfde” in het Aramees.

Messias

toekomstvoorspelling door God, die via profeten of heiligen spreekt

Verbind de profetieën van Jesaja met de manier waarop ze in het Nieuwe Testament vervuld werden.

Zie de jonge vrouw is zwanger, en zal een zoon ter wereld brengen, en gij zult hem de naam Immanuël geven.

Jesaja 7, 14

Johannes noemt Jezus in zijn evangelie “het licht van de wereld”. Het eeuwige licht van Jezus heeft de dood weggejaagd en overwonnen.

De heerschappij rust op zijn schouders. Men noemt hem: Wonder van beleid, Sterke God, Vader voor eeuwig, Vredevorst.

Jesaja 9, 5

Jezus wordt geboren uit een maagd en Hij krijgt de naam Emmanuel, wat “God met ons” betekent in het Hebreeuws.

Het volk dat rondwaalt in het donker, ziet dan een helder licht. Over hen die wonen in een land vol duisternis gaat dan een stralend licht op.

Jesaja 9, 1

Jezus is de tweede persoon van de Heilige Drie-Eenheid, naast God de Vader en de Heilige Geest.

Dan worden de ogen van de blinden ontsloten en de oren van de doven geopend. Dan danst de kreupele als een hert en juicht de tong van de stomme.

Jesaja, 35, 5-6

Jezus werd voor zijn dood gemarteld. Hij kende Zijn lot, maar probeerde het niet te ontlopen en heeft er nooit over geklaagd.

Hij werd gefolterd en diep vernederd, maar heeft zijn mond niet geopend, zoals een lam dat ter slachting geleid wordt. En, zoals een schaap dat stom is voor zijn scheerders, heeft hij zijn mond niet geopend.

Jesaja, 53, 7

Jezus heeft veel wonderen verricht, zoals blinden laten zien en mensen die verlamd zijn weer laten lopen.

Hij heeft geen onrecht begaan en er in zijn mond is geen bedrog geweest.

Jesaja 53, 9

Jezus heeft met Zijn dood de zonden van de mensen op zich genomen.

Waarlijk, het waren onze ziekten die hij op zich nam, en onze smarten, die hij heeft gedragen.

Jesaja 53, 4

Jezus heeft geleefd en is gestorven zonder zonden te hebben begaan.

Zoek de woorden die je moet invullen in de teksten:

Jezus kreeg de naam , wat "God met ons" betekent.

Jesaja zegt dat Jezus allerlei namen zal krijgen, zoals Wonder van ,
sterke , voor eeuwig,

Jezus is de tweede persoon van de Heilige Drie-Eenheid, naast
en de

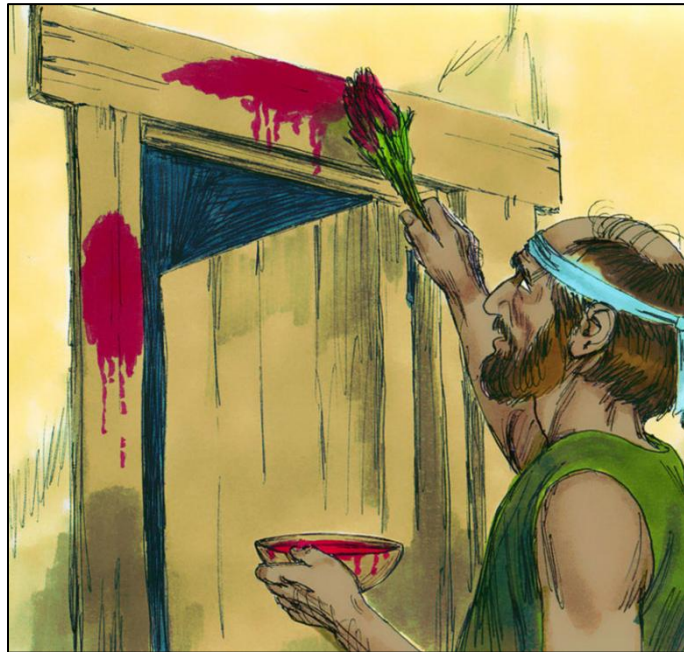
Hij werd gefolterd en diep vernederd, maar heeft zijn mond niet geopend, zoals een
..... dat ter slachting geleid wordt.

Jezus heeft met Zijn dood de van de mensen op zich genomen.

Pesach en Pasen

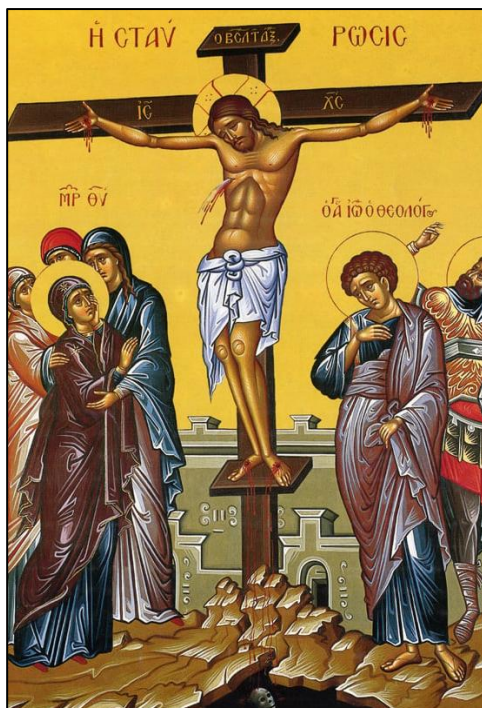
De allereerste Pesach markeert een kantelmoment in de geschiedenis van het joodse volk. Gevangen in slavernij in Egypte, zond God Mozes om hen te bevrijden. Toen de farao weigerde hen vrij te laten, stuurde God plagen om hem te overtuigen.

De laatste plaag was de meest verwoestende. God droeg de Joden op om een lam te slachten en het bloed op hun deurposten te smeren, zodat de Joodse gezinnen gespaard zouden blijven van de plaag. Die nacht trok de engel des doods door Egypte en doodde de eerstgeborene van elk huis. Maar waar het bloed aan de deurposten zat, ging de engel voorbij.

Het bloed van het lam redde alle Joden van de dood. Daarna, met het grote wonder bij de overtocht van de Rode Zee, redde God alle Joden van de Egyptenaren en bracht hen naar het beloofde land.

Pesach is het feest van de bevrijding van de joden uit de slavernij in Egypte en hun tocht naar de vrijheid.

Het eerste Pasen is de opstanding van Jezus Christus uit de dood. Jezus werd op vrijdag, de dag van Pesach dat jaar, gekruisigd en begraven. Hij werd het Lam van God, geofferd voor alle mensen. Zijn bloed waste de zonden van de mensen weg.

Jezus is met Zijn ziel naar de Hades afgedaald. Daar heeft Hij alle mensen die in Hem geloofden, bevrijd van de slavernij van de duivel en de dood, en meegenomen naar de vrijheid van het Paradijs.

Drie dagen later, op zondagochtend, kwamen vrouwen naar Zijn graf en ontdekten dat de steen was weggerold en het graf leeg was. Engelen vertelden hen dat Jezus was opgestaan, precies zoals Hij had voorspeld. Er is geen dood meer, er is geen slavernij in de Hades. De weg naar het Paradijs is open voor iedereen die de leer van Jezus volgt.

Waarom was de eerste Pesach zo belangrijk voor het Joodse volk?

- ☐ Het herinnert aan de schepping van de wereld.
- ☐ Het herinnert aan de geboorte van Mozes.
- ☐ Het viert de uittocht van de Joden uit Egypte.
- ☐ Het markeert de bouw van de Eerste Tempel.

Hoe probeerde God de Farao te overtuigen om de Joden vrij te laten?

- ☐ Door hem rijkdommen aan te bieden.
- ☐ Door een beroep te doen op zijn medelijden.
- ☐ Door onderhandelingen.
- ☐ Door plagen naar Egypte te sturen.

Wat deden de Joden om zichzelf te beschermen tijdens de laatste plaag?

- ☐ Ze slachtten een lam en smeerden het bloed op hun deurposten.
- ☐ Ze verstopten zich in grotten.
- ☐ Ze deden alsof ze dood waren toen de engel des doods langs kwam.
- ☐ Ze smeekten de Farao om hen te sparen.

Wat wordt er gevierd tijdens Pasen voor Christenen?

- ☐ De geboorte van Jezus.
- ☐ De Hemelvaart van Jezus.
- ☐ Het laatste avondmaal van Jezus met zijn discipelen.
- ☐ De opstanding van Jezus uit de dood.

Wat heeft Jezus in de Hades gedaan na Zijn dood?

- ☐ Hij heeft er wonderen verricht en mensen genezen.
- ☐ Hij heeft de mensen die daar waren meegenomen naar het Paradijs.
- ☐ Hij heeft er het laatste avondmaal gevierd.
- ☐ Hij heeft er een lam geofferd voor God.

Waarom betekent de dood en de verrijzenis van Jezus een bevrijding voor christenen?

- ☐ Omdat het hen bevrijdt van onderdrukking en vervolging.
- ☐ Omdat het hen rijkdom en succes belooft.
- ☐ Omdat het hen bevrijdt van de zonde en de dood.
- ☐ Omdat het hen bevrijdt van ziekte en armoede.

PESACH

Joden waren slaven in Egypte.

Joden gevangengehouden door de Egyptenaren

Het bloed van het lam redde de joden van de dood.

Mozes en de Israëlieten steken de Rode Zee over, van de slavernij naar de vrijheid.

Kanaän, het Beloofde land voor de joden

PASEN

Zielen worden gevangen gehouden door de demonen.

Christus als overwinnaar van de dood samen met de zielen van de mensen die in Hem hebben geloofd, steekt de kloof van de Hades over naar het Paradijs.

Het beloofde land voor alle mensen is het Koninkrijk van God .

Zielen waren slaven in Hades

Het bloed van Christus op het Kruis redde de mensen van de duivel en de dood.

Vul de zinnen aan:

De joden moesten een lam slachten. Jezus werd ,
geofferd voor alle mensen.

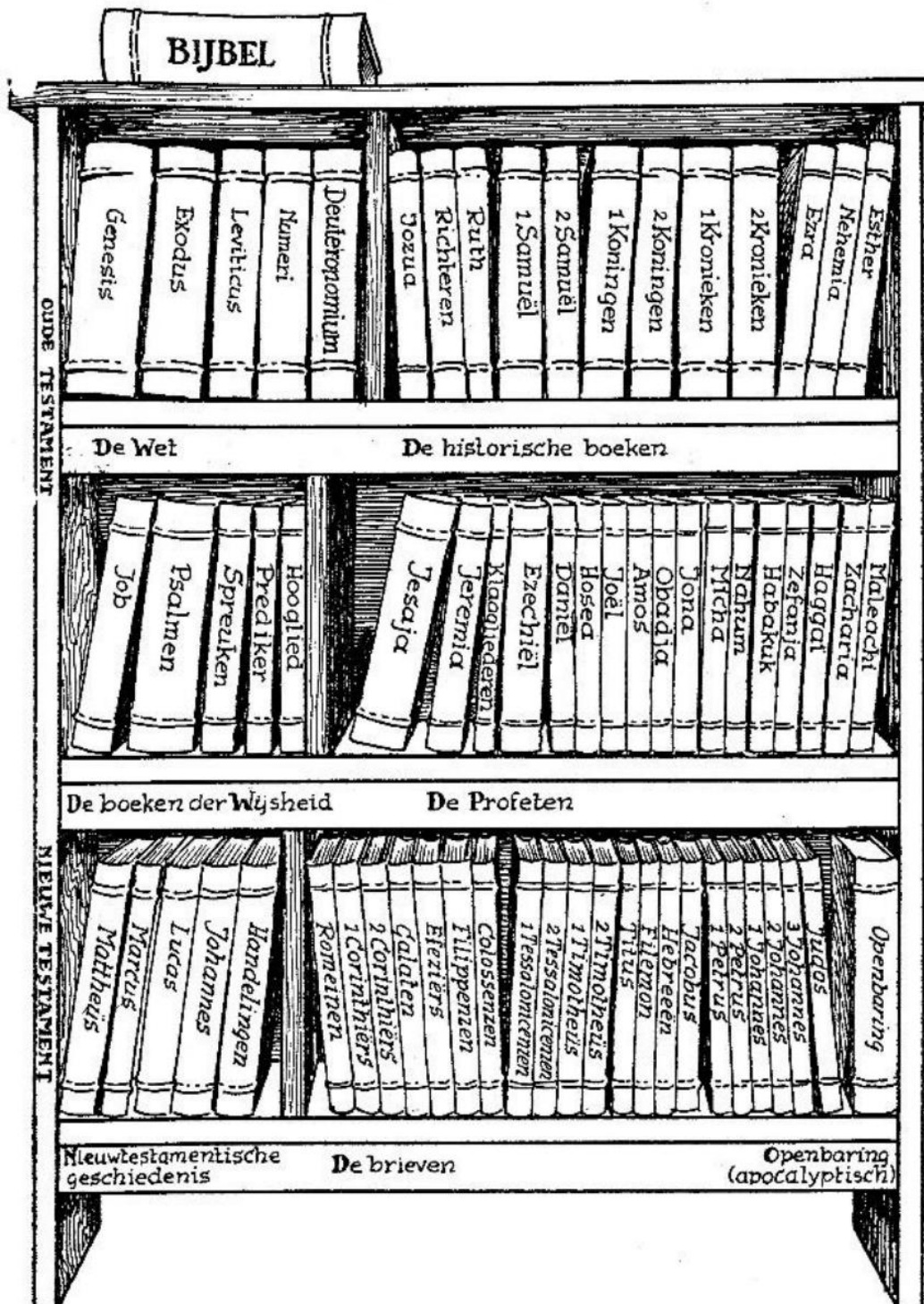
Het bloed van het lam redde alle joden van de dood. Het bloed van Jezus waste
..... .

God heeft alle joden door de Rode Zee weggeleid uit Egypte naar het beloofde land.
Jezus is met Zijn ziel naar de Hades afgedaald. Daar heeft Hij alle mensen die in Hem
geloofden, bevrijd van ,
en meegenomen naar

De boeken van het Nieuwe Testament

Tel de boeken van het Nieuwe Testament in de boekenkast. Dat zijn er Ze worden in drie categorieën verdeeld:

- Kleur de vier Evangelies en de Handelingen van de Apostelen in het paars
- Kleur de brieven van de Apostelen in het oranje
- Kleur de Openbaring in het groen

Bijna het hele Nieuwe Testament werd in het Grieks geschreven omdat de internationale taal in die tijd het Grieks was. Enkel de evangelist Mattheüs schreef in het Aramees. Alle teksten werden geschreven tijdens de eerste eeuw na Christus.

De eerste vier boeken uit het Nieuwe Testament worden de **Evangelies** genoemd. Evangelie betekent “goed nieuws” of “Blijde Boodschap”: het nieuws over de Zoon van God, Jezus Christus, die mens is geworden. De vier Evangelies beschrijven dus gebeurtenissen uit het leven van Jezus.

De vier Evangelies zijn: het Evangelie volgens

 Het Evangelie volgens

 het Evangelie volgens

 het Evangelie volgens

Samen vormen ze het Evangelieboek dat op het altaar ligt.

Het Nieuwe Testament bevat ook:

- De van de Apostelen
- De van de Apostelen
- De

In dit hoofdstuk richten we onze aandacht op verhalen in het Nieuwe testament die verwijzen naar personen uit het Oude Testament. Op deze manier zien we dat de Bijbel een geheel vormt. De tweede persoon van de Heilige Drie-Eenheid, de Zoon van God, wordt geboren als Jezus Christus om de relatie tussen God en mens te herstellen,

Het teken van Jona (Mattheus 12, 38-42)

Op een dag zeiden enkele Schriftgeleerden en Farizeeën tegen Jezus: “Meester, wij willen van U een teken zien.” Maar Hij zei: “Een slechte en ontrouwe generatie verlangt een teken, maar ze zal geen ander teken krijgen dan dat van de profeet Jona. Zoals Jona drie dagen en drie nachten in de buik van het zeemonster zat, zo zal de Mensenzoon drie dagen en drie nachten verblijven in het binnenste van de aarde. Op de dag van het oordeel zullen de mensen van Nineve samen met deze generatie opstaan en die veroordelen, want ze hebben zich bekeerd na de prediking van Jona. Wel, hier is méér dan Jona.”

Herinner jij je het verhaal van Jona? Vul de ontbrekende woorden in.

Jona, een profeet, wordt geroepen om naar Nineve te gaan en de mensen daar te waarschuwen voor hun slechte daden. Jona is echter bang en wil niet naar Nineve gaan, dus hij probeert te Hij gaat aan boord van een naar Tarsos. Maar tijdens de reis wordt het schip getroffen door een hevige die de bemanning in paniek brengt.

Jona realiseert zich dat hij de oorzaak is van de storm omdat hij is aan God. Hij vertelt de bemanning dat ze hem moeten gooien om de storm te stoppen. Nadat ze hem overboord hebben gegooid, wordt Jona opgeslokt door een groot , die hem dagen en nachten in zijn buik houdt.

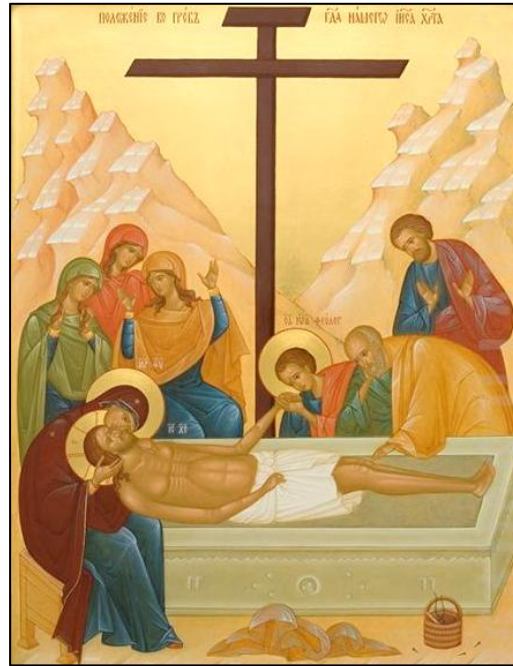
In de buik van de vis beseft Jona zijn fouten en bidt tot God om God geeft het zeemonster opdracht om Jona uit te spuwen op het strand. Nu gehoorzaam aan God, gaat Jona naar Nineve en waarschuwt de mensen daar voor de komende ondergang. Wonderbaarlijk genoeg luisteren de mensen naar Jona's en bekeren ze zich van hun slechte daden.

Dit maakt God blij en Hij besluit om de stad niet te vernietigen.

Het verhaal van Jona laat zien hoe God is en hoe belangrijk het is om gehoorzaam te zijn aan Zijn wil.

Hoeveel dagen zat Jona in de buik van het zeenonster?

Hoeveel dagen was Jezus in het graf?

Hoe verwijst het verhaal van Jona naar de Verrijzenis van Jezus?

.....

.....

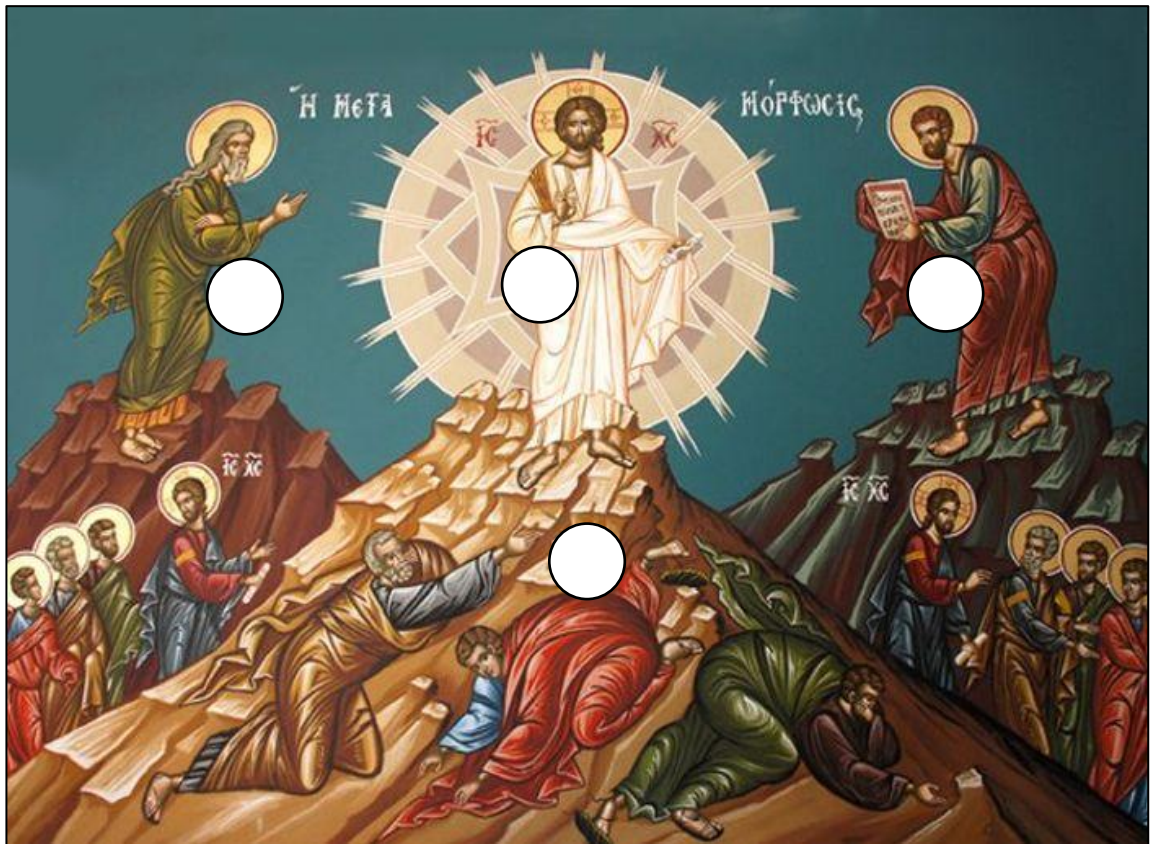
.....

De Metamorfose van Jezus (Marcus 9, 2-8)

Zes dagen later nam Jezus Petrus, Jakobus en Johannes mee naar een hoge berg, waar ze alleen waren. Voor hun ogen veranderde Hij van gedaante. Zijn kleren werden stralend wit. Elia verscheen samen met Mozes en ze spraken met Jezus. Petrus, in verwarring, stelde voor om tenten te maken voor Jezus, Mozes en Elia. Een stem uit een wolk zei: "Dit is Mijn geliefde Zoon, luister naar Hem!" Toen ze om zich heen keken, zagen ze alleen Jezus. Bij het afdalen van de berg beval Jezus hen om aan niemand te vertellen wat ze gezien hadden, totdat Hij uit de dood zou zijn opgestaan. Ze vroegen Jezus waarom de Schriftgeleerden zeggen dat Elia eerst moest komen. Hij antwoordde: "Elia komt inderdaad eerst om alles te herstellen. Maar wat staat er over de Mensenzoon geschreven? Hij zal veel lijden en veracht worden. Ik zeg jullie dat Elia al gekomen is en ze met de Mensenzoon hebben gedaan wat ze wilden, zoals over Hem geschreven staat."

Schrijf de juiste nummers bij het icoon:

1. Jezus	3. Elia
2. Mozes	4. Petrus, Jacobus en Johannes

Kleur de zinnen over Mozes groen en de zinnen over Elia blauw.

Hij was een profeet van Israël in de tijd van koning Achab.

Hij werd geboren in Egypte tijdens de tijd van de slavernij.

Hij stond bekend om zijn confrontatie met de priesters van Baäl op de berg Karmel.

Hij werd gered en opgevoed aan het hof van de farao.

God bracht hem voedsel door middel van een kraai die hem brood en vlees bracht.

Op latere leeftijd ontving hij een roeping van God om het volk Israël uit Egypte te leiden.

Hij leidde het volk door de Rode Zee en ontving de Tien Geboden op de berg Sinai.

Uiteindelijk werd hij naar de hemel gevoerd met een vurige wagen.

Hij leidde het volk veertig jaar lang door de woestijn, op weg naar het beloofde land.

De profeet Mozes was geboren in het jaar 1393 voor Christus en stierf in 1273 voor Christus. De profeet Elia leefde in de 9de eeuw voor Christus, maar is nooit gestorven. Volgens de Apostel Paulus liet God zien dat Elia werd opgenomen naar de hemel. In werkelijkheid leeft de profeet Elia al duizenden jaren op aarde met een vergankelijk lichaam. De profeet Maleachi en de apostel Johannes in het boek "Openbaring" schrijven dat Elia zal verschijnen samen met de profeet Enoch in de tijd van de Antichrist en dat ze beiden vermoord zullen worden door de Antichrist.

Bij de Metamorfose van Jezus, verschijnen er dus twee profeten naast Jezus. De ene, Mozes, is al gestorven maar leeft met zijn ziel in het Paradijs. Hij vertegenwoordigt de mensen die al lichamelijk zijn gestorven maar leven in het Paradijs met Jezus. De andere, Elia, is niet gestorven maar leeft op een manier die we niet begrijpen. Hij vertegenwoordigt de mensen die nog leven.

Beide verschijnen levend naast Jezus, want voor Jezus is er geen dood. Hij heeft immers de dood overwonnen.

Wanneer is de profeet Elia gestorven?

- ☐ in 1393 voor Christus.
- ☐ in 1273 voor Christus.
- ☐ in de 9de eeuw voor Christus.
- ☐ Hij is nooit gestorven.

Wat zal met de profeet Elia gebeuren in de tijd van de Antichrist?

- ☐ Hij zal door de Antichrist worden weggestuurd.
- ☐ Hij zal door de Antichrist worden vermoord.
- ☐ Hij zal de Antichrist vermoorden.
- ☐ Hij zal zich bij de Antichrist aansluiten.

Wie vertegenwoordigt de profeet Mozes bij de Metamorfose van Jezus?

- ☐ Mensen die lichamelijk gestorven zijn en met hun ziel in het Paradijs leven.
- ☐ Mensen die lichamelijk gestorven zijn en nog niet in het Paradijs leven.
- ☐ Mensen die die nog leven.
- ☐ Mensen die nog moeten geboren worden.

Waarom verschijnen beide profeten levend voor Jezus?

- ☐ omdat ze nog niet gestorven zijn
- ☐ omdat Jezus voor hen verschijnt in het Paradijs
- ☐ omdat Jezus de dood heeft overwonnen
- ☐ Ze zijn niet echt levend, maar voor de apostelen lijkt het wel zo.

Jezus in de Woestijn*(Mattheus 4, 1-2)*

Daarna werd Jezus door de Geest naar de woestijn gevoerd om door de duivel op de proef gesteld te worden. Nadat Hij veertig dagen en veertig nachten had gevast, kreeg Hij honger.

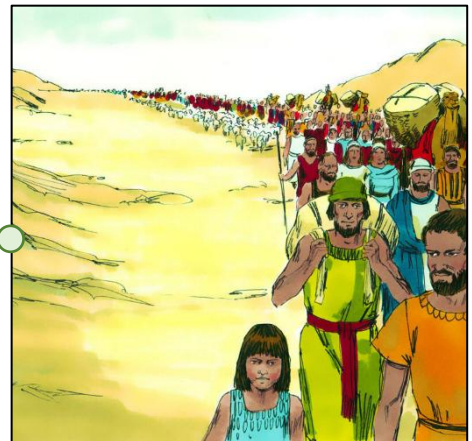
Jezus verschijnt aan de leerlingen*(Handelingen 1, 3)*

Na zijn sterven toonde Hij hun met vele bewijzen dat Hij in leven was. Hij verscheen hun gedurende veertig dagen en sprak met hen over het Rijk Gods.

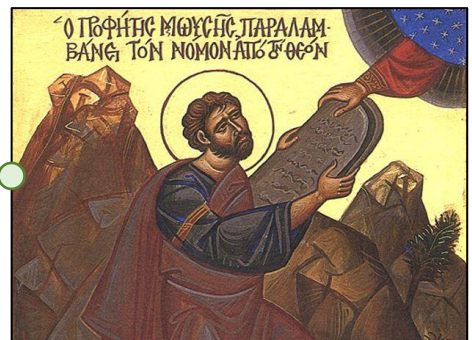
Lees beide teksten uit het Nieuwe Testament. Wat hebben beide teksten met elkaar gemeen?

Het getal 40 is een symbolisch getal dat in het Oude Testament verschillende malen wordt vermeld. Zoek de Bijbelteksten op in je Bijbel en verbind ze met de juiste afbeelding.

Genesis 7, 17

Exodus 24, 18

Numeri 32, 13

Herhaling

Zet een kruisje in de juiste kolommen

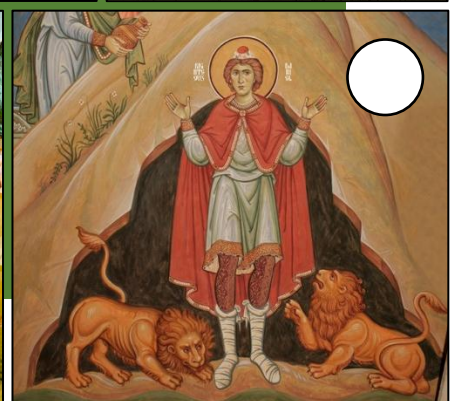
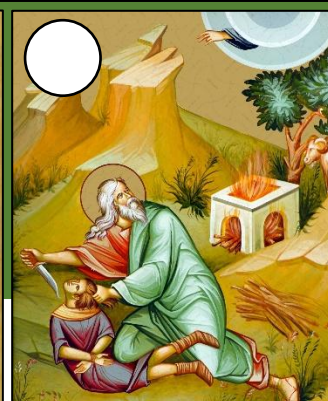
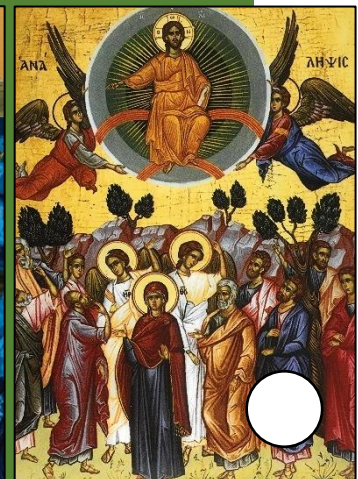
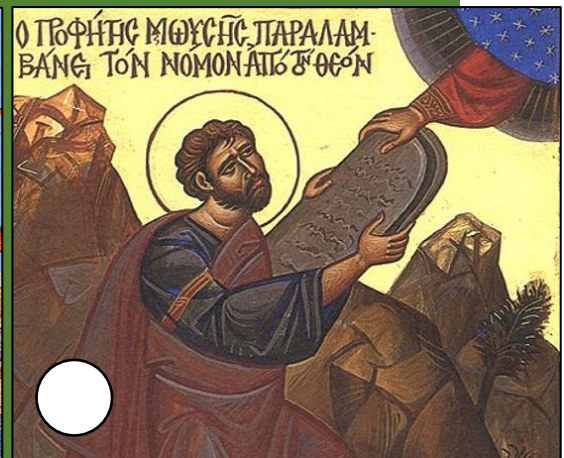
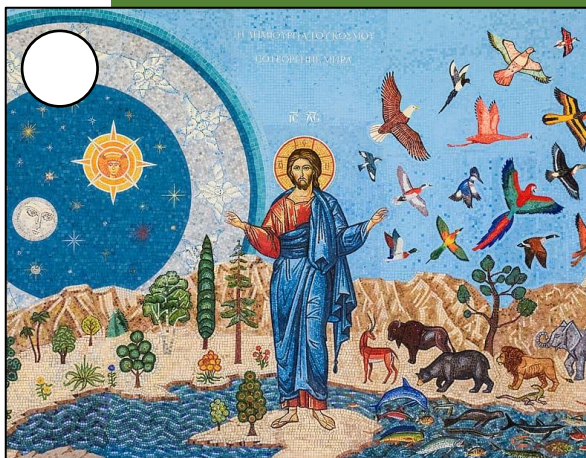
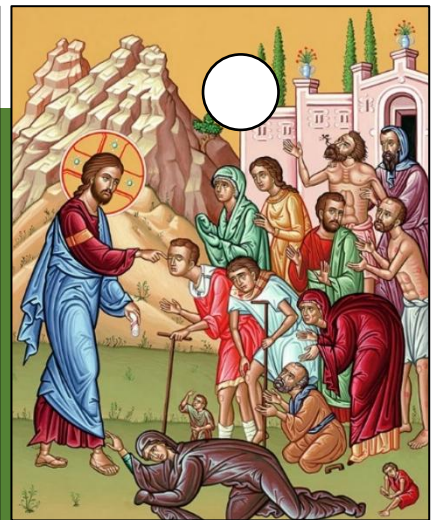
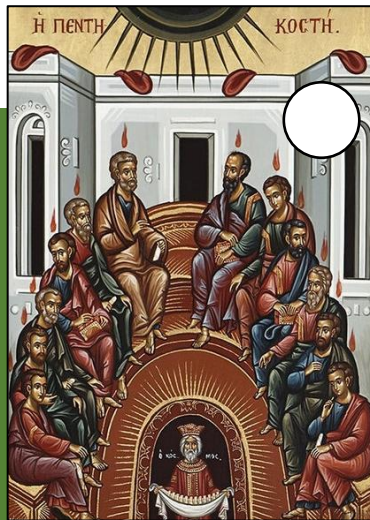
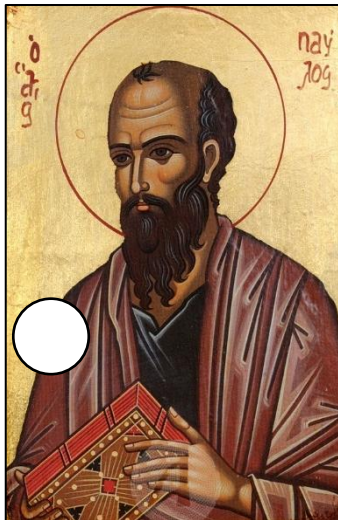
De oorspronkelijke taal of talen	Aramees	Hebreeuws	Grieks	Engels
van het Oude Testament	☐	☐	☐	☐
van het Nieuwe Testament	☐	☐	☐	☐

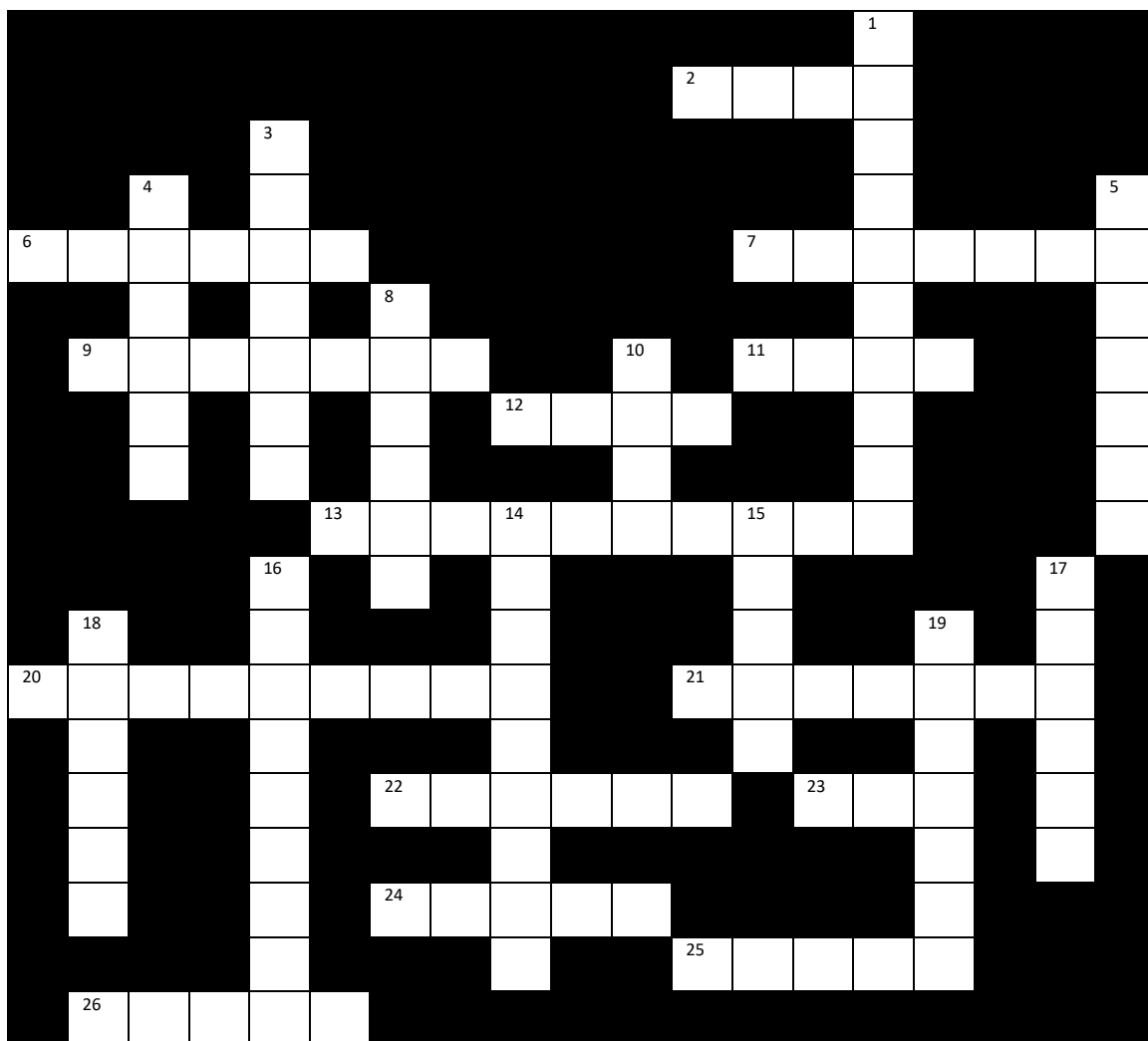
Verbind de verhalen met het Oude of het Nieuwe testament. Schrijf het nummertje bij het juiste icoon op de volgende pagina.

1	het Scheppingsverhaal	●
2	het offer van Isaak	●
3	de mirakels van Jezus	●
4	de Tien geboden	●
5	de profeet Daniël	●
6	Pinksteren	●
7	de Hemelvaart	●
8	de uittocht uit Egypte	●
9	de reizen van de apostel Paulus	●
10	de bouw van de Tempel door koning Salomo	●

● het Oude Testament

● het Nieuwe Testament

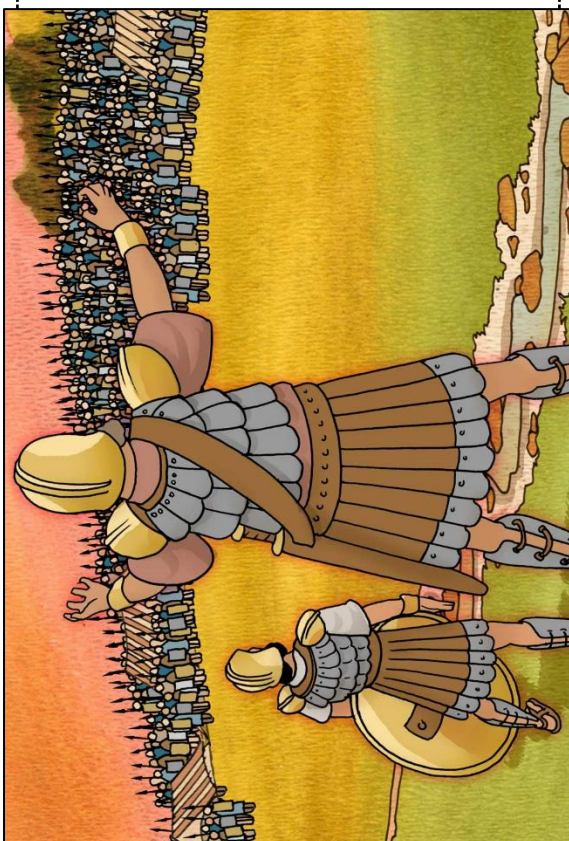
Horizontaal

- 2 profeet die nooit gestorven is
- 6 het Oude Testament verhaal de vorming van het volk van ...
- 7 naam die aan Jezus gegeven wordt en "gezalfde" betekent
- 9 symbolisch getal in de Bijbel
- 11 onderdeel van een hoofdstuk in een Bijbelboek
- 12 met zijn verrijzenis verslaat Jezus de duivel en de ...
- 13 Griekse Bijbelvertaling door 72 joodse vertalers
- 20 om op te schrijven, gemaakt van dierenhuid
- 21 om op te schrijven, gemaakt van rietstengels
- 22 plaats waar de Essenen woonden
- 23 dier dat Abraham offerde in plaats van zijn zoon
- 24 goedgekeurde lijst van verhalen, teksten en gebeurtenissen
- 25 profeet die de Israëlieten uit Egypte heeft geleid
- 26 de vorm van een modern boek

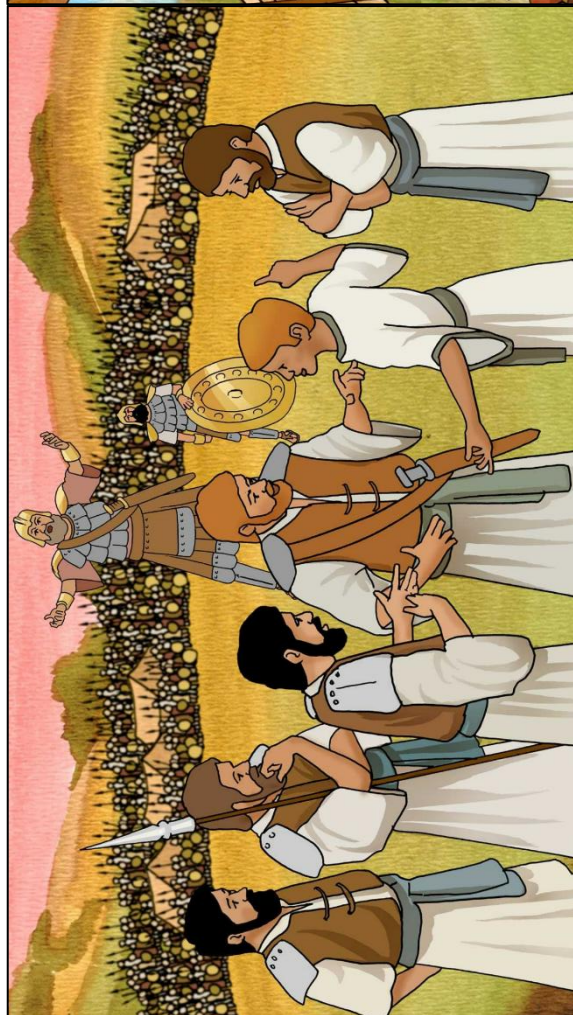
Verticaal

- 1 handgeschreven tekst
- 3 lange strook papier of perkament dat op 2 stokken is gerold
- 4 taal waarin het grootste deel van het Nieuwe Testament geschreven is
- 5 joods volk dat de joden in Jeruzalem verdorven vond
- 8 het Oude en Nieuwe Testament
- 10 profeet die drie dagen in de buik van een zeemonster zat
- 14 het Oude en Nieuwe ...
- 15 zoon van Abraham
- 16 levensverhaal van Jezus. Zo zijn er vier in het Nieuwe Testament
- 17 de naam van het joodse paasfeest
- 18 profeet die de komst van de Messias voorspelde
- 19 een van de oorspronkelijke joodse talen

Kleef de volgende strook hier op

Kleef de volgende strook hier op

Kleef de volgende strook hier op

